

brød mig (Th. Nielsen), udtalte, saa er det heldigvis langfra, at alle disse ere uformuende, og man maa jo erindre, at dette Statens Tilskud fremkommer ved Bidrag fra samtlige Statsborgere, saa at det altsaa ogsaa her bliver de Uformuende, der komme til at understøtte de Fornuende. Jeg burde maasse have begyndt med at sige, at min Tankegang er den, at hvis samtlige de 11,000 og de 14,000 Rd., der iforveien er bevilget til Høiskolerne, blev anvendt til Fripladser for Uformuende alene, saa skulde jeg med største Fornøielse gaa med dertil; men jeg har ment, at den anden Post, der er opført til Høiskoler, selv efterhaanden maa nedsettes, og jeg har ikke villet undlade at gjøre opmærksom paa, om der ikke netop nu her er en Leilighed, hvor der burde tænkes derpaa; men, da jeg ikke har fundet nogen Tilslutning dertil hos dem, jeg har henvendt mig til, har jeg dog ikke ved denne Behandling villet fremkomme med noget Forslag derom; men jeg vil særlig henlede Finantsudvalgets Opmærksomhed derpaa.

Der er allerede talt endel om Uddeling af disse Understøttelser, og der er saaledes sagt, at det maatte nærmere slaas fast, til hvem disse Understøttelser skulde uddeles, enten det skulde være til mandlige eller kvindelige Elever. Det forekommer mig imidlertid, at man gjerne kunde overlade det til dem, der uddele disse Understøttelser, selv at bestemme dette. Der foreligger jo idag et Forslag om at bevilge 1,000 Rd. til Understøttelse til Lærere i Eighed med den Understøttelse, der hidtil har været givet til Lærere, og det forekommer mig derfor ligesaa rigtigt ogsaa at understøtte kvindelige Elever ved Høiskolerne, da mange af disse jo nu ogsaa ere indrettede for Piger, men i det Hele kunde dette maasse være frit overladt til dem, der uddele Understøttelserne. Derimod maa jeg rigtig nok mene, at det vilde være at sætte Understøttelserne vel lavt, naar man sætter dem til 20 Rd. for hver Elev. Oprindelig forstod jeg Forslaget, da det først var stillet, som om det var Meningen, at 300 Rd. skulde uddeles til 3 Elever; dette maatte jeg paa den anden Side finde for høit, men jeg tror idetmindste, at

Beløbet 20 Rd. maa fordobles, naar det skal komme de egentlig Uformuende til Hjælp, da det ellers ikke kan antages, at de kunne søge Skolen een Vinter, men iøvrigt vil jeg ogsaa gjerne lade dette være en fri Sag og lade det staa hen til dem, som uddele Understøttelsen. Da den ærede Minister omtalte denne Post med Hensyn til Lærerne, faldt der en Ytring fra ham, som det glædede mig at høre. — Men først maa jeg dog benytte Leiligheden til at sige, at jeg ønsker, at der i denne Henseende maatte tages fortrinligt Hensyn til de Ansøgninger, der maatte indkomme fra Landet. Hidtil har det nemlig vist sig, at de, der søgte at uddanne sig til Lærere, fornemlig vare fra Byerne og hovedsagelig fra Kjøbenhavn, men for at ogsaa Lærerne kunde komme til at gjøre Gavn for Landet, tror jeg, det vilde være heldigt, om de selv vare fra Landet, og forsaavidt denne Understøttelse ogsaa maatte blive søgt af unge Piger fra Landet, der vilde uddanne sig til Lærere, saa haaber jeg, der vil blive taget særligt Hensyn til dem.

Den Ytring, som ved denne Leilighed faldt fra den ærede Minister, var, at han ved den foreløbige Overveelse af Skolevæsenets Reform, som dog engang maatte komme, havde fundet, at man ogsaa maatte komme til en videre Uddannelse og Anvendelse af Lærere. Dertil vil jeg knytte den Bemærkning, at jeg i det Hele kunde ønske, om den ærede Minister ved denne Leilighed vilde udtale sig om, hvorvidt han har foretaget foreløbige Forarbejder til en Reform i Skolevæsenet. — Det maa nemlig erindres, at vort egentlige Skolevæsen dog ikke er Høiskolerne, men Børne- eller Almueskolerne, og at dette hviler paa en Ordning fra 1814, der altsaa er over et halvt hundrede Aar gammel; idetmindste hviler det hovedsagelig paa denne Ordning, om den end er bleven noget forandret ved senere Love. Det kan saaledes ikke betvivles, at vort Skolevæsen i det Hele kunde trænge til en Omordning, og at der er mange Spørgsmaal, med Hensyn til vort Almueskolevæsen, som man maatte ønske klarede jo før jo hellere, navnlig Børneskolens hele Forhold til Staten, til Kommunen og til